

Z PRVNÍ RUKY

Zpravodaj společnosti Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.

LÉTO 2023

#vodavprvnilinii

SmVaK

aqualia

Vážení čtenáři,

připravili jsme pro Vás letní vydání magazínu shrnující to, co nejdůležitějšího a nejzajímavějšího se během uplynulého čtvrtletí dělo v souvislosti s naší společností.

Letošní léto s sebou ve své první polovině přineslo ve velké části naší země teplé počasí bez srážek. Sucha začalo na většině míst republiky trápit přírodu, zemědělce, zahrádkáře, ale také vodárenské společnosti a jejich odběratele. Především některé lokality závislé na místních zdrojích povrchové nebo podzemní vody se dostaly do kapacitních problémů, kdy bylo nutné omezovat využití pitné vody z veřejných vodovodů pro zalévání zahrádek, mytí aut nebo napouštění bazénů.

Právě v těchto situacích se projevila významná role nádrží, které na jedné straně nadlepšovaly průtoky v řekách, jež byly na abnormálně nízkých úrovních, na druhé straně prokázaly svůj význam pro zajištění spolehlivého zásobování kvalitní pitnou vodou v potřebné kvalitě pro všechny odběratele v daných regionech.

Zatímco v naší zemi je podíl pitné vody vyráběný z podzemních zdrojů oproti těm povrchovým vyvážený, v lokalitách, kde působí společnost SmVaK Ostrava, pochází 95 % vyrobené pitné vody z centrálních zdrojů v podobě údolních nádrží v Beskydech a podhůří Jeseníků. Tato surová voda je následně upravována v cen-

trálních úpravárnách v Podhradí u Vítkova, Nové Vsi u Frýdlantu nad Ostravicí a Vyšních Lhotách na Frýdecko-Místecku a směřuje páteřním systémem Ostravského oblastního vodovodu dále do regionu. Díky tomu se odběratelé v Moravskoslezském kraji a části Olomouckého kraje (Přerovsko) mohou dlouhodobě spolehnout na bezproblémové dodávky kvalitní pitné vody bez jakýchkoliv omezení. Vzpomeňme například na velice suché období v roce 2015.

Současný stav otvírá logicky také otázky na propojování vodárenských soustav, které bylo v řadě míst naší země již zahájeno, nebo se plánuje, případně využití systémů s dostatečnou kapacitou pro přilehlé oblasti, které jsou z hlediska dopadů sucha senzitivnější. To ostatně platí právě pro Ostravský oblastní vodovod a úvahy o jeho rozšiřování dále za hranice současného Moravskoslezského kraje, které jsou staré již několik desítek let. Tehdejší plány pracovaly s myšlenkou propojení s vodovodním systémem Pomoraví – tedy územím dnešního Olomouckého kraje. V současné době se opět ukazují tyto úvahy nadmíru aktuální. A to přesto, že se zásadním způsobem ve všech ohledech změnil systém v naší zemi a bylo by nezbytné postupovat podle naprosto odlišných pravidel z hlediska společenského, ekonomického, politického i technického.

Hezké letní dny, klidné prožití dovolené a pěknou druhou polovinu prázdnin!

Marek Síbrt
manažer vnějších vztahů, mluvčí

Obsah

Profil SmVaK Ostrava v magazínu Státní správa a samospráva	3	Životní prostředí Rybky pro Kozmické ptačí louky	14
Rozhovor Anatol Pšenička pro Patriot magazín	4	Povodí Odry Nové Heřminovy mají územní rozhodnutí	15
Investice Odstartovala modernizace ÚV Vyšní Lhoty	6	Vodárenské příběhy Vodař a sbormistr v jedné osobě	16
Region Vodaři a hasiči musí koordinovat aktivity	9	Region Nejlepší šachisté v ČR s podporou vodařů	19
Ocenění Vodárenský Oscar pro společnost Aqualia	10	Vzdělávání Strom života po úspěšném školním roku	20
Ocenění Energetici SmVaK Ostrava získali prestižní ocenění	11	Výzvy Do práce na kole a Český běh žen	21
Panorama Léto ve vodárenských provozech z ptačí perspektivy	12	Zaměstnanci Setkání s bývalými kolegy	22

Červnové vydání časopisu *Státní správa a samospráva* přineslo profil Severomoravských vodovodů a kanalizací Ostrava. Přinášíme text shrnující hlavní aktivity společnosti v kompletním znění. Tištěný náklad titulu dosahuje 32 000 výtisků a je rozeslán volnou distribucí na všechna zásadní místa státní správy a samosprávy. Magazín je určen pro vrcholné představitelé státní správy, parlamentu, vlády, senátu, magistrátů statutárních měst, senátory, hejtmány, starosty, obce, kraje, města a ředitele významných firem.

SmVaK Ostrava: Komplexní vodárenské služby na jednom místě

Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava jsou nejvýznamnější vodárenskou společností v Moravskoslezském kraji. Působí dominantně v okresech Karviná, Nový Jičín, Frýdek-Místek a Opava. Kvalitní pitnou vodu zdrojově pocházející z údolních nádrží v Oderských vrších (kaskáda Slezská Harta – Kružberk) a Beskydech (Šance na Ostravici, Morávka na stejnojmenné řece) vyrobenou v centrálních úpravňárnách vody v Podhradí u Vítkova, Nové Vsi u Frýdlantu nad Ostravicí a Vyšních Lhotách na Frýdecko-Místecku pije více než jeden milion lidí v Moravskoslezském, ale také Olomouckém kraji. Více než 700 tisíc z nich představují koncoví odběratelé společnosti, zbývajících více než 300 tisíc lidí bydlí v lokalitách, kam SmVaK Ostrava dodává pitnou vodu dalším vodárenským společnostem. Ty zajišťují jejich finální distribuci. Proto například dvě třetiny pitné vody spotřebované ročně v Ostravě pochází z úpraven vody SmVaK Ostrava. Společnost dodává také pitnou vodu na Přerovsko a dalším menším městům a obcím (Hlučín, Studénka), které si vodárenskou infrastrukturu provozují samy.

Unikátní pozice v českém vodárenství

Společnost zároveň odvádí a čistí odpadní vodu pro téměř půl milionu obyvatel moravskoslezského regionu v 80 městech a obcích. Provozuje 78 čistíren odpadních vod. Většinu z nich, především největší čistírenské provozy, vlastní, některé z nich, které byly často vybudovány menšími městy a obcemi na základě dotačních titulů, provozuje na základě smluvních vztahů. Do koncesních řízení na provozování této infrastruktury se společnost aktivně hlásí a chce se tímto směrem rozvíjet i nadále.

SmVaK Ostrava mají do značné míry v České republice unikátní pozici, protože většinu provozovaného vodárenského majetku také vlastní, na druhou stranu zajišťují díky kvalifikovanému personálu, technickému vybavení a zkušenostem provoz vodovodní, a především kanalizační infrastruktury také pro majitele z řad municipalit nebo soukromých subjektů. Ve velké části se jedná o kanalizační síť a čistírnu odpadních vod vybudovanou v uplynulých desetiletích díky národním nebo evropským dotačním programům. Díky kvalifikovanému a zkušenému personálu, technickému vybavení, moderním systémům řízení a implementaci nových technologií je společnost spolehlivým partnerem pro vlastníky vodárenské infrastruktury.

Kvalitní voda z hor

95 % pitné vody vyrábí společnost SmVaK Ostrava z centrálních zdrojů v podobě zmiňovaných údolních nádrží ve správě Povodí Odry. Surová voda je následně upravována ve třech centrálních úpravňárnách vody. Základním výrobním a distribučním kanálem zajišťujícím dodávky pitné vody v moravskoslezském regionu je Ostravský oblastní vodovod.

Tento unikátní systém byl uveden do provozu ke konci roku 1958, kdy byla dopravena první voda z Úpravny vody Podhradí v Oderských vrších do vodojemů v Ostravě - Krásném Poli, aby pokryla spotřebu v plánovaném novém centru krajské metropole, Ostravě - Porubě. Od té doby prošel systém rozvojem, řadou modernizací a optimalizací do současné podoby, kdy ho tvoří zmiňované úpravny vody, 505 kilometrů převážně ocelového vodovodního potrubí, 114 vodojemů s kapacitou 302 668 metrů krychlových pitné vody.

Unikátnost systému spočívá mimo jiné v tom, že je až na výjimky vybudován jako gravitační, kdy není vodu nutné čerpat. Zároveň získal díky investicím do rozvoje flexibilitu v tom, že jednotlivé zdroje je možné v případě potřeby do značné míry navzájem nahrazovat. Tato skutečnost se ukázala zásadní například během suchého a teplého roku 2015. Údolní nádrž Šance, klíčová pro zásobování východní části regionu, navíc procházela modernizací a její kapacita byla snížena. Díky flexibilitě systému bylo možné do východní části kraje dodávat vodu ze západu, tedy Úpravny vody Podhradí v Oderských vrších.

Potenciál rozvoje Ostravského oblastního vodovodu

Systém byl vybudován na výrazně vyšší spotřebu ať již domácností, tak firemního sektoru, než je současná realita. Z toho důvodu disponuje volnými kapacitami z hlediska zdrojů v podobě údolních nádrží, ale také z pohledu kapacit úpraven vod, klíčových přivaděčů a vodojemů. Potenciál rozvoje je v tomto ohledu nepochybnitelný a Ostravský oblastní vodovod by mohl pomoci řešit problematiku přilehlých lokalit s kapacitními problémy lokálních vodních zdrojů jak povrchové, tak podzemní vody. Kromě klimatické změny hraje v této problematice v posledních letech důležitou roli také kúrovcová kalamita, která má negativní dopady na spolehlivost a vydatnost místních zdrojů.

Vše je samozřejmě záležitostí technické proveditelnosti, ekonomické smysluplnosti, společenské poptávky, shody a zájmu politické reprezentace jak na státní, tak na místní úrovni, stejně jako kompetentních organizací státu.

Kromě centrálního systému dodávají SmVaK Ostrava pitnou vodu také v obcích s místními zdroji povrchové nebo podzemní vody, jedná se například o řadu obcí na Opavsku u hranic s Polskem, nebo na Třinecku a Frýdecko-Místecku v horách nebo podhůří Beskyd. V důsledku toho společnost provozuje celkem 44 úpraven pitné vody, 225 čerpacích stanic a 353 vodojemů.

Výroba pitné vody v posledních třech letech oscilovala kolem 57 milionů metrů krychlových.

Rozvoj kanalizační sítě a napojování na čistírny

SmVaK Ostrava provozují kanalizační síť v celkové délce 1 914 kilometrů v 81 městech a obcích nejen moravskoslezského regionu. Na ni a 78 čistíren odpadních vod je napojeno téměř půl milionu obyvatel. Obecně lze konstatovat, že především čistírny odpadních vod ve větších sídlech mají dostatek kapacity, aby se napojovaly další, v daném případě obvykle okrajové, místní části. Ostatně to je aktuálně případ například Frýdku-Místku, Opavy nebo Kopřivnice, kde byly z dotačních prostředků vybudovány municipalitami kanalizační sítě v okrajových částech. Odpadní voda z nich směřuje právě do čistírenských provozů SmVaK Ostrava.

SmVaK Ostrava jako odpovědná společnost v posledních letech každoročně alokují do obnovy a rozvoje infrastruktury v součtu investic a oprav zhruba jednu miliardu korun. V letech 1995 – 2022 šlo v případě samotných investic o zhruba 14 miliard korun.

Společnost zároveň nabízí komplexní doplňkové služby v oblasti vodního managementu, kdy reflektuje nejnovější trendy a technologie.

Magazín Patriot (www.patriotmagazin.cz), který jak v online, tak tištěné podobě reflektuje nejzásadnější události a dění v Moravskoslezském kraji, přinesl ve svém jarním vydání rozhovor v generálním ředitelem SmVaK Ostrava Anatolem Pšeničkou. Přinášíme ho v kompletním znění.

Pšenička: Vodárenství v turbulentní době

Před několika dny jsme oslavili Světový den vody, jehož mottem bylo letos Accelerating change ve smyslu nutnosti zintenzivnění spolupráce všech zúčastněných stran, abychom efektivněji a odpovědněji přistupovali k využívání vodních zdrojů pro zajištění dlouhodobé udržitelnosti. Nejen o tom, ale také například o dopadech vysoké inflace nebo o situaci na trhu s energiemi, která dopadá na vodárenské společnosti stejně jako subjekty v jiných branžích ekonomiky, jsme mluvili s generálním ředitelem nejvýznamnější vodárenské společnosti v Moravskoslezském kraji, SmVaK Ostrava, Anatolem Pšeničkou.

Od počátku covidové pandemie v roce 2020, která byla vystřídána vysokou inflací, problémy v dodavatelských řetězcích, vysokými cenami a nejistotou na trhu s energiemi, a ruskou invazí na Ukrajinu, panuje v ekonomice i společnosti nervozita. Jak tyto skutečnosti ovlivnily Vámi vedenou společnost?

Musím konstatovat, že cíle roku 2022 jsme v provozní, ekonomické i personální oblasti splnili. A to přes Vámi zmiňované skutečnosti, které vedly k tomu, že uplynulý rok byl náročný v tom, jak se s těmito fakty vypořádat. Nicméně se nám podařilo v průběhu celého roku poskytovat všem odběratelům služby spolehlivě, bez omezení a na vysoké úrovni, jak jsou od nás zvyklí. Za to si zaslouží poděkování všichni kolegové ve firmě, protože bez jejich nasazení a motivace by to nebylo možné.

Pochopitelně, že nárůst cen pociťujeme stejně jako jiné subjekty v ekonomice ve všech oblastech činnosti. Vstupy se zvyšují prakticky všude a vodárenské společnosti napříč republikou je logicky musely promítnout do cen. Tam, kde to neudělali, nebo to udělali pouze v malé míře, šlo často spíše o politické než ekonomické rozhodnutí.

V minulosti se vždy řešily ceny, za něž materiál, zařízení nebo technologie koupíte, v současnosti často řešíte to, aby byly vůbec k dispozici. Problémy v dodavatelsko-odběratelských řetězcích a logistice jsou celosvětový problém.

Investiční plán se v napjaté době ve stavebním sektoru podařilo splnit?

Ano. Ročně v součtu oprav a investic alokujeme do naší infrastruktury zhruba miliardu korun. Kromě toho, že ceny ve stavebnictví výrazně vzrostly, narážíme na problémy v dostupnosti materiálů a zařízení, ale především ve schopnosti stavebních firem projekty uřídit z hlediska dostupnosti a kvalifikovanosti personálu. Přesto se nám podařilo významné projekty realizovat, jak jsme si naplánovali, a řadu dalších startujeme v letošním roce.

Co se týká energetiky, zaktualizovali jsme naši energetickou koncepci. Do roku 2030 chceme navýšit energetickou soběstačnost ze současné třetiny alespoň na polovinu, na straně druhé jsme již začali realizovat okamžité energetické úspory a máme rozpracovanu řadu dlouhodobějších projektů, jak s energiemi hospodařit efektivněji a úsporněji. Technický pokrok je pod vlivem vnějších okolností velmi rychlý.

Zmínil jste ceny vody. Ty se napříč republikou, ale také napříč regiony často liší. Proč tomu tak je, když inflaci musí pociťovat všechny vodárenské subjekty?

Je pravda, že v oblasti cenotvorby koluje ve společnosti, ale také mezi politiky nebo různými aktivisty řada nepravd, nepochopení, nebo nejasností. To říkám bez toho, že bych někoho obviňoval z předpojatosti nebo manipulace.

Vodárenství je regulovaný obor. Je tomu tak proto, že zde působí několik tisíc majitelů a několik tisíc provozovatelů. Aby byly podmínky férové a spravedlivé pro všechny odběratele, přistoupilo se k plošné regulaci, kterou se musí řídit všechny vodárny u nás. Zda legislativu dodržují, nebo nikoliv kontrolují státní orgány. V oblasti cen se logicky jedná o ministerstvo financí.

Jak tedy systém cenotvorby funguje?

Když to zjednoduším, kalkulační pravidla říkají, jaké ekonomicky oprávněné náklady do ceny můžeme zahrnout, abychom mohli plnit náš hlavní úkol. Tedy spolehlivě dodávat kvalitní pitnou vodu odběratelům a bezproblémově odvádět a čistit vody odpadní. Jedná se například o chemikálie, energie, opravy, technologie a zařízení, personální náklady v provozu, nákup surové vody a další položky. Druhým klíčovým pojmem je přiměřený zisk, kterého mohou společnosti dosáhnout. Zjednodušeně řečeno, cenu si nemůžeme stanovit libovolně, abychom dosáhli největšího možného zisku, jak se někdy mylně tvrdí. Loni se zvedly ceny prakticky všech vstupů, které jsem zmiňoval, a proto bylo nezbytné u většiny vodárenských společností ceny zvyšovat více, než tomu bylo v minulosti.

Proč potom ceny rostly v různých částech země různě?

Podmínky jsou v regionech odlišné. Například z hlediska geografie, demografie nebo urbanistiky. Vždy budete mít jednotkové náklady nižší, když budete dodávat pitnou vodu velkému počtu odběratelů na malém prostoru, stejně jako odvádět vodu odpadní velkému bloku budov. Například ve velkém paneláku na sídlišti v Ostravě, Frýdku-Místku nebo Karvině bydlí více lidí než v malých sídlech v Oderských vrších nebo Beskydech s roztroušenou zástavbou, kde také působíme a musíme zajistit perfektní služby. Zrekonstruujeme tam za několik milionů vodovodní řad nebo malý vodojem, který fakticky slouží několika desítkám lidí. Přesto máme cenu pro všechny stejnou, regionálně solidární, a myslím si, že to je správně.

Možná nejdůležitějším aspektem u cenotvorby je přístup vodárenských společností k obnově infrastruktury, abychom ji zanechali ve funkčním stavu budoucím generacím. Když investice odložíte, můžete dočasně náklady snížit a nezahrnout je do ceny. Nicméně zanedbání péče vás v budoucnu doběhne. Problém odložíte v čase. Je absurdní, že se glorifikuje ten, kdo má nízkou cenu a nehodnotí se, jak se stará o majetek.

Co se týká růstu cen energií, ani zde není situace černobílá. Někdo neměl zafixováno na nízké ceně vůbec a musel loni opakovaně zvedat vodné i stočné několikrát, někomu skončila fixace v průběhu roku 2022, někdo narazil při sjednávání nových podmínek na strop, když už byl nucen zasáhnout stát.

Rozdíl v cenách také částečně spočívá v tom, že poplatky státu za odběr povrchové vody, tedy v našem případě z přehrad, jsou několikanásobně vyšší, než když odebíráte podzemní vodu.

Dává to smysl? Neměli bychom podzemní vodu chránit? Jak je to v našem regionu?

To je správná otázka. A otázka v zásadě politická. Pitná voda se v naší zemi vyrábí z podzemní a povrchové vody zhruba ve stejném objemu. Lokality, které odebírají vodu podzemní, platí státu dvě koruny za kubík. Tam, kde se jedná o povrchové zdroje vody, jsou platby několikanásobně vyšší. Navíc se u jednotlivých povodí v naší zemi liší, protože musí logicky reflektovat odlišné podmínky.

Ano, je to nelogické a nepříliš ohleduplné k životnímu prostředí. Dlouhodobě na to upozorňujeme. Na druhou stranu je zřejmé, že vodárenská společnost, která si může vybrat, zda bude více využívat

levnější podzemní zdroj, nebo dražší zdroj povrchový, obvykle upřednostní levnější variantu. Například naše společnost vyrábí zhruba 95 % z ložských 57 milionů kubíků pitné vody z povrchových zdrojů. Nádrží Šance a Morávka v Beskydech a z kaskády Slezská Harta – Kružberk v podhůří Jeseníků. Zbývajících několik procent, které kromě lokálních povrchových zdrojů, pochází také z vrtů.

Pojďme zpět k meziročnímu nárůstu cen. Jak je tedy možné, že některé společnosti u nás vodné a stočné nezvyšovaly? Případně bylo navýšení výrazně nižší.

V případě SmVaK Ostrava je cena pro letošní rok 118,52 haléřů. Přesto, že jsme meziročně s ohledem na výše řečené museli zdražovat více než v minulosti, zůstáváme pod celostátním průměrem a výrazně pod tím, co je známo jako sociálně únosná cena vody, která pro region činí 138 korun za metr krychlový. Navíc neomezujeme prostředky, které poputují do obnovy a oprav vodárenské infrastruktury, protože k ní přistupujeme odpovědně a s péčí řádného hospodáře. Ostatně nám to udává legislativa.

Tam, kde zvýšené náklady do cen nepromítli, mohli zvolit několik variant řešení, z nichž žádné není dle mého názoru správné. Vlastnické společnosti, v tomto případě často města a obce, mohly například snížit nájem subjektům, které vodárenskou v lokalitě provozují, nebo snížit prostředky na opravy.

Vraťme se k Světovému dnu vody. Jak probíhaly oslavy ve Vaší společnosti?

Mottem letošních oslav bylo Accelerating change (zrychlující se změna). Smyslem je ukázat, že prostřednictvím spolupráce a spojení sil všech zúčastněných stran bychom měli pracovat na tom, aby naše nakládání s vodními zdroji bylo dlouhodobě udržitelné a vyřešili jsme nejpálčivější problémy v této oblasti. Je samozřejmě nutné podotknout, že i přesto, že všichni vnímáme změny klimatu okolo nás, tak žijeme ve šťastné části světa, kdy máme bezproblémový přístup ke kvalitní pitné vodě prakticky kdykoliv a kdekoliv. To pro více než miliardu lidí na světě není samozřejmě, měli bychom to mít v patrnosti a vážit si toho.

My jsme po dvou letech ovlivněných covidem otevřeli 25. března veřejnosti brány dvou našich největších úpraven v Podhradí u Vítkova a Nové Vsi u Frýdlantu a čtyř čistíren odpadních vod ve Frýdku-Místku, Opavě, Havířově a Kopřivnici. A jsem rád, že návštěvníci, především rodiny s dětmi, si k nám našli cestu.

Více než 130 milionů do Úpravný vody Vyšší Lhoty

Druhá největší úpravný vody v Beskydech odebírající surovou vodu z údolní nádrže Morávka na stejnojmenné řece je klíčová pro zásobování Česko-Těšínska, Třínecka a části Frýdecko-Místecká pitnou vodou. Během tří let dojde k zásadní modernizaci strojně-technologického zařízení a automatizovaného systému řízení provozu.

Úpravný byla uvedena do provozu v dubnu 1961, definitivně dokončena byla v roce 1963. Její kapacita je 450 litrů za sekundu. Jedná se o jednu ze tří centrálních úpraven vody v páteřním systému pro výrobu a distribuci pitné vody v moravskoslezském regionu – Ostravském oblastním vodovodu – a druhý největší provoz svého druhu v Beskydech.

K částečné rekonstrukci technologických linek a implementaci současného automatizovaného systému řízení umožňujícího díky online přenosu veškerých dat na Úpravný vody Nová Ves nad Frýdlantem nad Ostravicí, provoz úpravný vody převážně v bezobslužném režimu, došlo na přelomu tisíciletí.

Srdcem úpravný je dvanáct pískových filtrů tvořených železobetonovými nádržemi. Ty jsou zrcadlově rozděleny po šesti na každém křídle úpravný. V armaturní chodbě pod halami filtrů se nacházejí železobetonové konstrukce (stropní konstrukce, svislé stěny filtrů...), které je po několika desítkách let spolehlivého fungování nezbytné sanovat. Stavební část bude rekonstruována před instalací nových armatur a automatizovaného systému řízení. „Stávající systém automatizovaného řízení je po letech spolehlivého provozu na hranici životnosti, zároveň již k němu nejsou vyráběny náhradní díly. Proto je nezbytné vybudovat nový systém automatizovaného řízení v parametrech odpovídajících nejmodernějším trendům,“ říká ředitel Ostravského oblastního vodovodu Jiří Komínek.

Během modernizace dojde k výměně řady technologických prvků úpravný vody, které ji posunou na technologickou úroveň obvyklou pro nejmodernější zařízení tohoto druhu. Nová bude technologie výroby a dávkování oxidu chloričitého, vyměněny budou hydraulické armatury k jednotlivým filtrům, které jsou původní od doby uvedení úpravný vody do provozu, stávající klíčové provozní armatury budou vyměněny za nové. Bude implementován nový systém vytápění bu-

dovy, protože ten stávající v podobě čtyř atmosférických kotlů odpovídá době vzniku, kdy bylo v provozu zaměstnáno dvacet pracovníků. Rekonstrukcí projde také strojně-technologické zařízení vápenného hospodaření úpravný. To slouží k úpravě pH pitné vody.

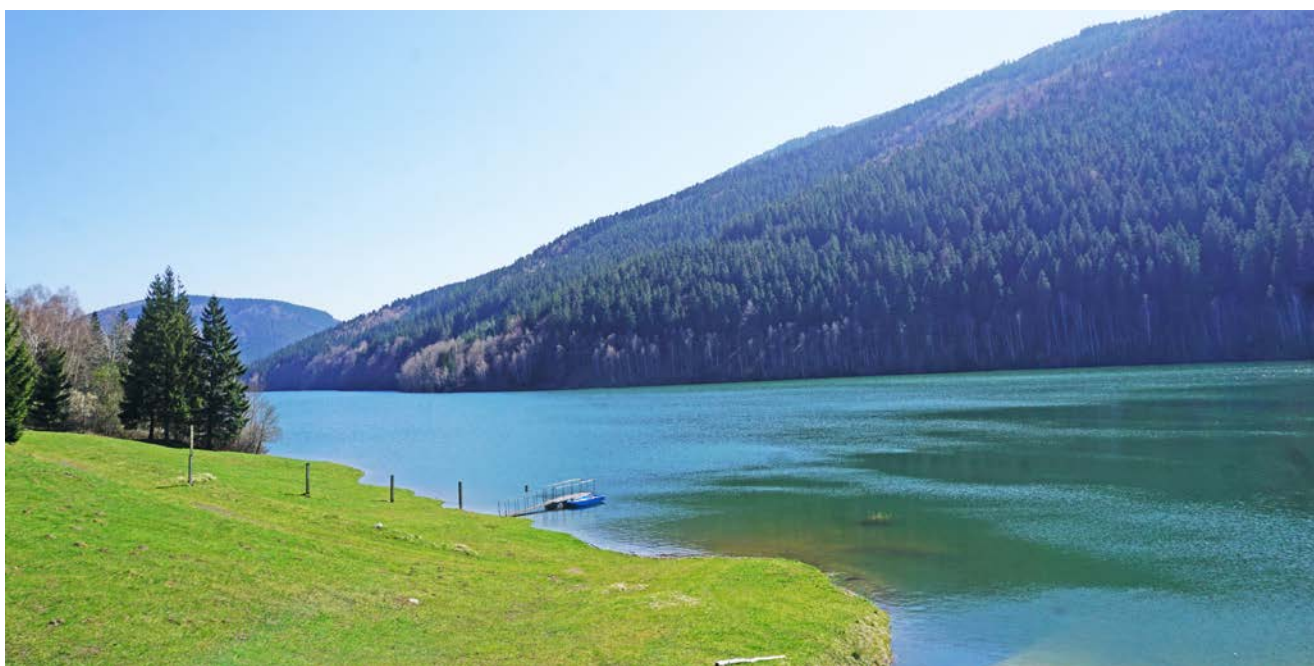
„Zásadní obměnou projde také elektrotechnické zařízení úpravný vody týkající se především dávkování vápna, oxidu chloričitého, síranu hlinitého, praní a regulace filtrů nebo ovládní malé vodní elektrárny, míchadel s frekvenčním měničem, plynové kotelny, kalového hospodářství nebo dávkování flokulantu do odpadní vody,“ vysvětluje Komínek.

V případě pískových filtrů bude každý z nich vystrojen novými armaturami s elektrickými servopohony a potrubními rozvody pro přívod surové vody, přívod prací vody, přívod pracovního vzduchu, odtok filtrované vody a odtok prací vody.

Součástí investice je také částečná rekonstrukce záložní čerpací stanice, která by v hypotetickém případě, kdy by nebylo možné dopravit surovou vodu z údolní nádrže Morávka gravitačním přiváděčem, sloužila k čerpání surové vody od jezu v Raškovicích do úpravný vody.

Údolní nádrž Morávka

- Údolní nádrž na řece Morávce byla jako vodárenský zdroj kvůli narůstajícím požadavkům na zajištění pitné vody vybudována v letech 1961-1967;
- Účelem je kromě nalepšování průtoků pod přehradou, snížení povodňových průtoků a průběžného energetického využití průtoku především zásobování pitnou vodou;
- Přehrada prošla v letech 1997-2000 rekonstrukcí. Povodí nádrže činí 63,3 km², její celkový objem je 12,1 milionu m³, z toho téměř 5 milionů zásobní, 6,7 milionu retenční a 0,5 milionu stálý. Zatopená plocha činí 79,5 hektaru.
- V současnosti nádrž prochází významnou modernizací, která bude dokončena v letošním roce a umožní převedení deseti-tisícileté povodňové vlny.

Úprava vody Vyšní Lhoty

- Zásobuje několik desítek měst a obcí Frýdecko-Místecká, Třinec-ka, Česko-Těšínska a Karvinska;
- Zdrojem surové vody je údolní nádrž Morávka;
- Kapacita úpravy je 450 litrů za sekundu;
- U úpravy vody je zprovozněna malá vodní elektrárna;
- Z úpravy je mimo jiné zásobován pivovar Radegast v Nošovicích;
- Výstavba byla schválena v červenci roku 1954. Důvodem byla především rostoucí poptávka po dodávkách pitné vody a nedostatek původních podzemních zdrojů. Problémy řešilo především nové město Havířov;
- Výstavba začala v roce 1955, provoz zahájen v dubnu 1961, definitivně byla dokončena v roce 1963;
- Na stavbě údolní nádrže Morávka se v době zahájení provozu úpravy ještě pracovalo. Souběžně s dokončením úpravy byl proto vybudován přívodní řad s čerpací stanicí u jezů v Raškovicích s kapacitou 280 litrů za sekundu;
- V roce 1967 byl uveden do provozu gravitační přivaděč surové vody Morávka – Vyšní Lhoty;
- Surová voda je do úpravy přiváděna gravitačně, odběr z nádrže Morávka je možný ze dvou horizontů. V kruhové rozdělovací nádrži je voda rozdělena na dvě samostatné technologické linky;
- Voda z vodního díla Morávka směřuje do úpravy gravitačním přivaděčem v délce 9,5 kilometru, s profilem 500 milimetrů, s kapacitou 300 litrů za sekundu a zdvojením v úseku Pražmo – Vyšní Lhoty v profilu 800 milimetrů;
- Na každé ze dvou úpravárenských linek je možné provádět předchloraci a předoxidaci, které se v době velmi dobré kvality vody nevyužívají. Následuje dávkování síranu hlinitého, nádrže rychlomísení a flokulace. Nadávkovaná voda je přiváděna na otevřené pískové rychlofiltry;
- Hygienické zabezpečení pitné vody je realizováno plynným chlorem a oxidem chloričitým, alkalizace vápennou vodou;
- Prací vody jsou zahušťovány ve vertikální sedimentační nádrži a dosušovány na kalových polích;
- Pitná voda z úpravy směřuje přivaděčem s profilem 600 milimetrů do vodojemu v Bludovicích u Havířova, dále přivaděčem Vyšní Lhoty – Tošanovice – Žukov zásobuje Český Těšín a okolní obce;
- Přivaděč Tošanovice – Třinec zásobuje město Třinec, v 90. letech minulého století byly dokončeny posilovací řady Dobrá – Tošanovice;
- Propojení do oblasti zásobované z úpravy vody v Nové Vsi je realizováno přivaděčem Dobrá – Frýdek o profilu 500 milimetrů.

44 milionů do čistírny odpadních vod v Dolním Benešově

Během stavby bude vybudována nová jednotka mechanického předčištění, nová čerpací stanice a nová dosazovací nádrž. Rekonstruováno bude kalové hospodářství, které bude plně zautomatizováno. Modernizována bude také provozní budova a objekt dmýchárny. Stavba začala v uplynulých týdnech, hotovo by mělo být v polovině příštího roku.

Stávající objekt mechanického předčištění se vstupní čerpací stanicí je situován mimo areál čistírenského provozu vedle turistického odpočívadla blízko obytných domů, což není vyhovující z hlediska zápachu a hluku. Objekt pochází z roku 1981, během času byl částečně modernizován a doplňován, například o strojní česle Fontána s lisem na shrabky. Ty jsou spolu s pískem, který přiteče v odpadní vodě, umísťovány do kontejneru a podle potřeby odváženy na skládku. Čerpací stanice do provozu čistírny byla v minulosti modernizována, kdy byl doplněn systém řízení, opraveno vystrojení lapáku písku a instalována ochrana zařízení před hydraulickým přetížením v podobě odlehčovací komory. Ta je navíc vybavena k zachytu hrubých nečistot před únikem do vodního toku. Čerpací stanice je propojena s biologickým stupněm čistírny ocelovým potrubím.

Dvě aktivační nádrže v biologické části čistírny byly modernizovány v letech 2016-2019.

Kalové hospodářství v současnosti tvoří železobetonová kruhová nádrž s objemem 250 metrů krychlových. Přebytečný kal čerpaný do tohoto objektu má nízkou sušinu, kalojem není vybaven mícháním a problematické je také stahování kalové vody. V důsledku toho je odvážen ke zpracování kal s nízkou sušinou.

„Během stavby zrušíme celou jednotku hrubého předčištění před areálem čistírny a přesuneme ji s veškerým vybavením dovnitř. Vybudujeme novou čerpací stanici s vyšším výkonem včetně výtlačného potrubí do biologické části provozu s větším výkonem. Stavebně upravíme také odlehčovací komoru. V biologické části vybudujeme třetí dosazovací nádrž stejných parametrů, jako jsou ty dvě stávající. Tím dále navýšíme kapacitu čistírny,“ říká ředitel kanalizací SmVaK Ostrava Petr Grzonka.

Zásadní modernizací projde také kalové hospodářství, kdy bude vybaveno zahušťovacím zařízením, proces odkalování a zahušťování přebytečného kalu bude zautomatizován. Kalojem bude osazen míchadlem. Bude zastřešen a barevně sjednocen s dalšími objekty, které projdou rekonstrukcí vnějšího vzhledu.

Slovníček pojmů

Česle – technologické zařízení sloužící k odstranění plovoucích nečistot v odpadní vodě. Zachycené nečistoty se nazývají shrabky.

Mechanická část čistírny – první část čistírny při přítoku odpadní vody ze stokové sítě. Lapák štěrku, česle a lapák písku, usazovací nádrž, kde se odstraňují hrubé plovoucí nečistoty a nerozpuštěné látky

Biologická část čistírny – následuje po mechanické části. Pro odstranění znečištění jsou využívány bakterie, součástí je aktivační a dosazovací nádrž.

Míchadlo – zajišťuje promíchání aktivační směsi (odpadní voda, aktivovaný kal) tak, aby docházelo k efektivnímu odbourávání organických nečistot v mechanicky předčištěné odpadní vodě.

Aerační elementy – slouží k míchání a provzdušňování odpadních vod v aktivačních nádržích v biologické části čistírny.

Aktivační nádrž – srdce čistírny odpadních vod, aerobní bakterie za přítomnosti vzduchu, který je do nádrží stále vháněn, ve svém metabolismu odstraňují 99 % organického znečištění vody.

Dosazovací nádrž – dochází v ní k oddělení vyčištěné vody a aktivovaného kalu, který sedimentuje. Vyčištěná voda odtéká zpět do přírody.

Nepodceňujte kvalitu vody v zahradních bazénech

Společnost VodoTech výrazně doporučuje sledovat v průběhu horkých letních dnů kvalitu vody v zahradních bazénech. Kromě základních chemických ukazatelů, jako jsou hodnota pH nebo tvrdost vody, je vhodné nechat odborně v laboratoři posoudit především bakteriální znečištění, které by mohlo být příčinou nepříjemných kožních či zažívacích problémů. „Majitelé zahradních bazénů by neměli tyto skutečnosti podceňovat. Můžou se vyhnout nepříjemným zdravotním komplikacím,“ říká vedoucí laboratoří VodoTech Pavla Veselá.

Společnost zároveň připravila přehledný manuál, jak správně vzorky z bazénu odebírat, jaké náčiní pro odběr používat nebo jak ho dopravit do laboratoře, aby nedošlo ke kontaminaci a předešlo se riziku znehodnocení následné analýzy. Vzorkovnice pro

odběr vzorku vody poskytuje výhradně laboratoř. „Nesprávně připravená vzorkovnice může vzorek kontaminovat a znehodnotit výsledky analýzy. Před odběrem je nutné si umýt ruce. Vzorek se odebírá z hloubky přibližně 15 centimetrů pod hladinou a alespoň 30 centimetrů od okraje bazénu. Odebírá se těsně před transportem do laboratoře. Pokud nelze vzorek dopravit k odbornému posouzení bezprostředně po odběru, musí být skladován v temnu a chladu při teplotě 1-5 °C. Analýzy v laboratoři musí být započaty nejpozději do 24 hodin po odběru,“ uzavírá Veselá.

Více informací lze nalézt na www.vodotech.cz

VodoTech
Water technology & Customer Care

Hasiči musí jednat o využití vodovodní sítě s vodaři

V Moravskoslezském kraji aktuálně působí více než 350 jednotek sborů dobrovolných hasičů (jednotka SDH), jejichž zřizovateli jsou v převážné většině obce a města. V jejich čele stojí velitel jednotky SDH, který je ze své funkce odpovědný starostovi obce.

HZS Moravskoslezského kraje s těmito jednotkami spolupracuje a v souladu s právními normami odpovídá za přípravu a realizaci odborné přípravy velitelů a strojníků všech jednotek SDH. Ta je rozdělena na základní a pravidelnou/každoroční. Nedílnou součástí této odborné přípravy jsou zásady a možnosti použití zdrojů požární vody, včetně hydrantů a problematika s tímto související.

Nicméně, je nutné rozlišovat mezi jednotkou SDH a sborem dobrovolných hasičů obce. Sbor dobrovolných hasičů obce je právně samostatný spolek působící na úseku požární ochrany. Jako takový se zpravidla nepodílí na zásahové činnosti při řešení mimořádných událostí. Z členů sboru dobrovolných hasičů obcí se nicméně vybírají také členové jednotky SDH, ale toto pravidlo není podmínkou. Právě sbory dobrovolných hasičů obcí se angažují v požárním sportu při organizaci soutěží v požárním sportu.

Hasiči a vodovodní síť

Výcvik jednotek SDH, stejně jako soutěže v požárním sportu, mohou mít přes svůj neoddiskutovatelný význam a smysl, který každý z nás ocení především v momentech, kdy situace vyžaduje jejich zásah, také negativní dopady na situaci ve vodovodní síti.

Ta obvykle nastává v důsledku nedodržení stanovených podmínek, tj. většinou překročením maximálního povoleného průtoku pro daný požární hydrant nebo odběrem vody z hydrantu, který není určen pro požární účely (kalníky, vzdušníky apod.). Důsledkem takového použití je uvolnění inkrustů v potrubí a pokles tlaku v poškozené části vodovodní sítě.

Pokud jde navíc o neohlášenou aktivitu - jedná se zejména o případy, kdy je voda odebírána pro jiný účel, než je použití vody ke zdolávání požáru - je pro pracovníky SmVaK Ostrava o to složitější zjistit příčinu takového stavu, případně jej odstranit.

SmVaK Ostrava se s touto skutečností pravidelně setkávají, a proto apelují na sbory dobrovolných hasičů, aby k situaci přistupovaly odpovědně a tak, jak udává platná legislativa. Vzhledem k situaci a opakovaným problémům se vodárenská společnost rozhodla danou problematiku řešit intenzivnější spoluprací jak s obcemi a městy, na jejichž území sbory působí, tak s hasičskými jednotkami, pokud jejich zřizovateli nejsou samotné municipality. SmVaK Ostrava dlouhodobě spolupracují také s HZS Moravskoslezského kraje.

Pravidla pro odběr z hydrantu

„Pro odběry pitné vody z veřejné sítě jiného charakteru, než jsou záchranné a likvidační práce, určuje zákon o vodovodech a kanalizacích jasná pravidla. Ta spočívají v tom, že budou předány seznamy a mapové podklady s vytipovanými vhodnými hydranty v příslušné obci se stanovenými technickými podmínkami odběru. Základními podmínkami jsou prvotní dohoda o způsobu stanovení odebraného množství, stanovení maximálního průtoku hydrantem a samozřejmě povinnost oznamovat zahájení a ukončení odběru. Hydranty vhodné pro tyto účely jsou vytipovávány s ohledem na technický stav a kapacitu vodovodní sítě,“ říká ředitel vodovodů SmVaK Ostrava Milan Koníř.

Jak zkomplikovat život odběratelům

O tom, co může způsobit neoprávněný odběr pitné vody ze sítě bez dodržení stanovených podmínek, se mohli přesvědčit v posledních týdnech například pracovníci provozního střediska vodovodních sítí SmVaK Ostrava na Třinecku a Frýdecko-Místecku. V jednom případě se jednalo o podezření, že z požárního hydrantu v obci navážely neoprávněně zahradní bazény, což je možné doložit výrazně nestandardním grafem odběru pitné vody v lokalitě, v druhém případě se jednalo o výrazné poškození požárního hydrantu, který byl v důsledku toho nefunkční. Oba tyto případy si vyžádaly operativní zásah pracovníků vodárenské společnosti

„Chtěl bych apelovat na jednotlivé sbory dobrovolných hasičů, jejichž aktivitu si velice vážím. Buďte odpovědní k lidem, kteří jsou na dodávce pitné vody v lokalitách, kde závodíte nebo cvičíte, závislí, a hledejte odpovídající řešení společně,“ uzavírá Koníř.

19. ročník Sweetsen Festu s podporou vodařů

Nejnavštěvovanější festival ve Frýdku-Místku specifický tým, že na něm mohou vystupovat pouze umělci spjatí z městem, neplatí se na něm vstupné a prostředky vybrané během dobrovolných sbírek vždy putují na předem představené dobročinné účely neziskových organizací, proběhl na čtyřech podiích 14.–16. června.

V letošním roce pomoc směřovala Dobrovolnickému centru ADRA Frýdek-Místek, Charitě Frýdek-Místek, mobilnímu hospici Strom života a organizaci Podané ruce.

A jako tradičně u toho všeho nemohly chybět SmVaK Ostrava, které jsou dlouholetým významným partnerem akce. Kromě jiného se lidé mohli občerstvit kvalitní pitnou vodou z cisteren vodárenské společnosti. Festival je také díky bohatému programu a atrakcím pro děti a mládež každý den předtím, než odstartují hudební vystoupení těch nejnavštěvovanějších frýdecko-místeckých kapel a umělců, tradičním místem setkání rodin a skupin přátel. Celková návštěvnost se pohybuje v řádech vysokých tisíců.

Festival zahájila ve čtvrtek zpěvačka Kaczi, tradiční fanoušky potěšil

René Souček se svým Triem a Lucíí Redlovou. Návštěvníky neodradilo ani to, že před zahájením akce se městem prohnala bouřka a blesky, které se ale před hlavním hudebním programem proměnily v příjemný slunečný podvečer.

Hlavními hvězdami pátečního hudebního programu byly Buty a Kateřina Marie Tichá s Bandjeez, kapelou zesnulého zpěváka a držitele nejprestižnějších českých hudebních ocenění Davida Stypky. V sobotu pak zaujalo společné vystoupení písničkáře Tomáše Kočka se Symfonickým orchestrem Frýdku-Místku, stejně jako koncert frýdecko-místecké legendy Prouza. Po všechny tři dny byla obsazena Stoun stage zaměřená na elektronickou hudbu nebo rap a hip hop.

GWI: Nejlepší vodárenská společnost je ze Španělska

Společnost Aqualia získala nejvyšší ocenění během takzvaných Oscarů vodního hospodářství, které udělila britská platforma Global Water Intelligence během summitu Global Water Summit 2023.

Ten představuje přední událost pro vodárenský průmysl, na níž v květnu v Berlíně sešlo 850 hlavních účastníků z celého světa.

Touto cenou uděluje porota uznání společnosti s nejvýznamnějším přínosem k rozvoji mezinárodního vodohospodářského odvětví v roce 2022.

Kromě toho se čistírna odpadních vod v Abu Rawash provozovaná společností Aqualia v egyptské v Káhiře stala finalistou v kategorii Nejlepší čistírna roku.

Aqualia byla oceněna jako Nejlepší vodárenská společnost roku (Water Company of the Year) u příležitosti konání Global Water Awards 2023. Tyto ceny uděluje britská platforma Global Water Intelligence (GWI) a jsou známy jako takzvaní Oscaři vodního hospodářství. Společnost získala první cenu v konkurenci s dalšími třemi nominovanými mezinárodními společnostmi: Veolia, Aegea Saneamento a Almar Water Solutions. Ocenění bylo uděleno společnosti s nejvýznamnějším přínosem k rozvoji mezinárodního vodohospodářského odvětví v roce 2022.

Prestižní ocenění

Porota složená ze všech celosvětových předplatitelů publikace Global Water Intelligence ocenila zejména úspěchy společnosti v oblasti financí, obchodu a udržitelnosti v roce 2022. Jedná se například o získání zeleného úvěru ve výši 1,1 miliardy eur od bankovního syndikátu vedeného CaixaBank, komplexní plán energetické účinnosti a snižování emisí ve strategickém plánu udržitelnosti nebo obnove-

ní více než 90 % koncesí ve Španělsku spolu s novými smlouvami a akvizicemi v Gruzii, Francii, Kolumbii a Saúdské Arábii.

Kromě toho se provoz čistírny odpadních vod v Abu Rawash provozované Aqualií v egyptské Káhiře dostal do finále v kategorii Nejlepší čistírna roku (Wastewater Company of the Year). Tento objekt, ve kterém se čistí 1,6 milionu metrů krychlových odpadních vod denně a slouží více než 9 milionům lidí, byl nominován za to, že přispívá k dekontaminaci řeky Nil a je jednou z hnacích sil rozvoje ve třetí nejlidnatější africké zemi.

Světový summit o vodě

Ceny Global Water Awards 2023 byly předány během slavnostní večere na Světovém summitu o vodě (Global Water Summit), který se konal na začátku května v Berlíně a který představuje přední světovou událost v oboru vodohospodářství. Na ní se schází 850 nejvýznamnějších účastníků v oboru vodního hospodářství z celého světa včetně vrcholového vedení hlavních provozovatelů a dalších subjektů odvětví, jakož i zástupců veřejné správy.

Aqualia sehrála významnou úlohu v odborném programu kongresu. Ředitel pro oblast Evropy Guillermo Moya a ředitel pro oblast Středního východu, Severní Afriky a Asie, José Enrique Bofill, se zúčastnili plenárního panelu Water leadership panel a kulatého stolu The future of SDG6 finance. Na těchto zasedáních mohli manažeři diskutovat o strategických a globálních otázkách udržitelného hospodaření s vodou.

Vedoucí oblasti udržitelnosti oddělení V+V+I Zouhayr Arbib moderoval diskusi u kulatého stolu o čištění odpadních vod v malých a středně velkých městech a obcích a country manažeři Javier Sierra (Egypt) a Javier Díaz (Saúdská Arábie) vedli kulaté stoly zaměřené na obchodní příležitosti v jimi spravovaných zemích.

Laboratoře spustí nový informační systém

V současné době probíhá ve vodárenských laboratořích společnosti VodoTech implementace nové verze laboratorního informačního systému Labsystém7 tak, aby od 1.1.2024 byl spuštěn plný provoz tohoto nástroje. Z pohledu poskytování laboratorních služeb se jedná o zásadní informační systém. Nová verze přinese, nejen pro pracovníky laboratoří, ale také pro ostatní uživatele včetně zákazníků velké množství výhod a jedná se o výrazný krok z hlediska zvýšení efektivity, komfortnějšího pracovního prostředí a uživatelské kvality. Nový systém umožní především tato zlepšení:

- Jednotné ovládání napříč všemi moduly
- Dokovací systém pro více souběžně spuštěných oken
- Individuální nastavení oken
- Snadné přidávání nových položek
- Evidence obrázků, fotografií a příloh
- Nové evidence (např. personální evidence, řízená dokumentace, evidence neshod, evidence úkolů a zpráv ...)
- Nové evidence vzorků (neodebrané vzorky, odebrané nabídkové vzorky ...)
- Plánování (operativní svozy, dlouhodobé svozy, plánovací kalendář, zobrazení svozu v mapách)
- Mobilní aplikace (přenos informací o odběru a terénních měření, přenos fotodokumentace)

Skvělý úspěch energetiků SmVaK

Vedoucí referátu energetiky společnosti SmVaK Ostrava Lubomír Vyvíal se stal se svými spolupracovníky Pavlínou Myšákovou a Lumírem Monskim vítězem druhého ročníku soutěže Innovations for you skupiny Aqualia.

Tohoto skvělého úspěchu dosáhli díky zlepšovacímu návrhu s názvem *Využití stlačeného teplého vzduchu*. Teplý vzduch vznikající stlačováním atmosférického vzduchu v dmychadlech v provozech velkých čistíren odpadních vod je dle návrhu dále možné využít například pro temperaci provozních objektů, předohřevu teplé užitkové vody nebo jako vstupní energii do tepleného čerpadla voda/voda.

Využití přebytečného tepla

„Jedná se o efektivní využití přebytečného tepla, které by jinak zůstalo nevyužito. Jelikož by byl k ohřevu vody použit filtrovaný vzduch, odpadá riziko zanášení výměníku, a jeho provoz by tak byl zcela bezúdržbový,“ uvádějí autoři nápadu. V důsledku dojde k úspoře díky tomu, že nebude nutné nakupovat zemní plyn, případně elektrickou energii pro ohřev. Návrh je odhadována na dva až tři roky. Tepelný výměník by byl vždy zahrnut do projektové dokumentace při výměně dmychadel.

„Už to, že se do soutěže celé skupiny přihlásilo více než dvacet zaměstnanců napříč naší společností a prakticky všemi útvary, ukazuje, že u nás pracuje řada lidí, kteří hledají cesty, jak učinit práci efektivnější, ekonomičtější, bezpečnější nebo méně namáhavou. Na nás jako na managementu společnosti je teď úkol jednotlivé návrhy projít a analyzovat, které z nich by bylo ekonomicky, technicky a provozně vhodné uvést do každodenní praxe. U některých návrhů už se to ostatně děje. Kolegové z referátu energetiky si pochopitelně zaslouží uznání a gratulaci. Dosáhli skvělého úspěchu, který má velkou váhu napříč skupinou Aqualia,“ říká generální ředitel SmVaK Ostrava Anatol Pšenička.

O soutěži

Čeny i4U byly vytvořeny s cílem propagovat inovativní kulturu společnosti Aqualia mezi jejími zaměstnanci, což znamená možnost zapojení téměř 10 000 potenciálních inovátorů. Ocenění je uznáním práce a úsilí zaměstnanců organizace, kteří denně přispívají ke zlepšování kvality procesů a služeb, ochraně zdraví a ohleduplnosti k životnímu prostředí.

Tento vývoj a aplikace inovativních postupů a praktik posiluje konkurenceschopnost společnosti v její výkonnosti u komplexního vodního cyklu. Vyjadřuje neustálý zájem organizace o podporu sociální a pracovní pohody, výzkum a inovativnost udržitelných řešení, implementaci cílů udržitelného rozvoje OSN.

První vítězný nápad získá cestovní poukaz v hodnotě 3 000 EUR. Nápad s největším počtem hlasů od zaměstnanců bude oceněn cestovním poukazem v hodnotě 1 500 EUR.

Chemie na Slezskoostravském hradě s účastí vodařů

Rozlehlý areál Slezskoostravského hradu patřil 20. června chemii a příbuzným přírodním vědám. Konala se zde tradiční akce určená především žákům základních, ale také středních škol, která je zaměřena na popularizaci přírodních a technických věd.

Ty se v současnosti netěší právě zájmu mladých lidí, kteří uvažují o svém dalším směřování ve vzdělávacím systému, ale také v následné pracovní kariéře. Předvést na praktických příkladech, pokusech, soutěžích a cvičeních, že se jedná o obory, které nejsou vůbec nudné, a navíc mají velkou perspektivu do budoucna a jsou pro řadu oborů lidské činnosti zásadní a nenahraditelné, je hlavním cílem akce.

Sedmnáctého ročníku akce se účastnilo téměř tisíc mladých lidí. Organizátorem je Česká chemická společnost, která na akci úzce spolupracuje s Přírodovědeckou fakultou Ostravské univerzity, VŠB-TU Ostrava, Fakultou chemickou VUT v Brně, Ústavem geoniky AV ČR a SPŠ chemickou akademika Heyrovského z Ostravy – Zábřehu.

Významným a dlouholetým partnerem akce jsou také SmVaK Ostrava, které se tím řadí mezi důležité společnosti z chemické branže, jako jsou například Borsodchem, DEZA, BASF nebo Precheza, ale také farmaceutická Teva, paskovský Lenzing nebo Messer či OKK.

Vodárenská společnost si připravila stánek s informačními materiály o SmVaK Ostrava, ale také řadou praktických informací, pokusů a cvičení. Žáci se tak mohli dozvědět, jaké látky, předměty či materiály nepatří do kanalizační sítě a jaké problémy jejich přítomnost v čistírenském procesu zapříčiňuje, mohli porovnat, jaké parametry má voda přitékající do čistírenského procesu a jaké ta, která ho po vyčištění opouští, mohli zkusit, jak se měří pH vody a jaký to má pro člověka význam. Zaměstnankyně vodárenské společnosti také dětem popsaly, jakým způsobem je zásobován region pitnou vodou a jakou cestu a technologický proces musí voda absolvovat, než se například v údolní nádrže v Beskydech nebo podhůří Jeseníků dostane do kohoutku v domácnostech v moravskoslezském regionu.

Léto v provozech SmVaK Ostrava dronem Pavla Zubka

Úpravná vody Vyšní Lhoty na Frýdecko-Místecku z ptačí perspektivy. Druhý největší provoz svého druhu v Beskydech prochází významnou modernizací strojně-technologického zařízení a automatizovaného systému řízení za 130 milionů korun.

Čistírna odpadních vod v Opavě. V popředí již nefunkční historický vodojem z počátku 20. století. Vpravo kalové hospodářství, které prošlo před několika lety významnou modernizací. Vlevo srdce úpravný – aktivací nádrže.

Úpravná vody Nová Ves nad Frýdlantem nad Ostravicí. Největší provoz svého druhu v Beskydech, který odebírá surovou vodu z údolní nádrže Šance vybudované na řece Ostravici nad stejnojmennou obcí.

Čistírna odpadních vod v Kopřivnici. Aktuálně prochází modernizací kalové hospodářství. Před dvěma lety zde byla vybudována za 38 milionů korun nová dosazovací nádrž, čímž došlo ke zvýšení kvalitativních parametrů vyčištěné vody.

2 000 rybek pro Kozmické ptačí louky

Díky spolupráci SmVaK Ostrava a ZO ČSOP Ochránce pečující o unikátní biotop do něj byly poslední květnový den vypuštěny původní rybí druhy, které podpoří rozvoj biodiverzity. Vodárenská společnost SmVaK Ostrava a potravinářská firma SEMIX, v jejímž vlastnictví je území Kozmických ptačích luk, spojily své síly v podpoře biodiverzity a návratu krajiny do přírodě blízké podoby.

Do mokřadů v lokalitě bylo vypuštěno tisíc slunek obecných a tisíc hořávek duhových. Jedná se o původní rybí druhy pro naši zemi. Ryby po rozmnožení poslouží například také jako rozšíření nabídky potravy ledňáčka říčního nebo kriticky ohrožené vodouše rudonohé a bukáčky malé.

Unikátní lokalita u Hlučína

Území Kozmických ptačích luk leží jen několik set metrů od místa, kde řeka Opava obkružuje svým tokem Hlučinské jezero (Štěrkovnu). Unikátní území nejen v našem regionu, ale v celorepublikovém měřítku, není přirozeným biotopem. V současnosti 72 hektarů ucelených nivních psárových a ostřicových luk je postupně budováno od roku 2006. Jde o projekt, kterým byla příroda obohacena o nová území, respektive jí byly navráceny plochy v minulosti znehodnocené melioracemi.

„Mezi obyvateli lokality je mnoho chráněných ptačích druhů, které je možné ze sedmimetrové ptačí pozorovatelnosti sledovat v průběhu jarních i podzimních tahů, stejně jako během celého hnízdního období. Od dubna do srpna louky rozkvétají celou řadou rostlinných druhů, z nichž některé jsou chráněné. Po vybudování tůň, mokřadů a meandrů potoka Přehyně, který byl v minulosti uměle napřiměn, se do oblasti vrátila řada živočišných druhů, které zde úspěšně prosperují. Vysazení rybek do místního vodního ekosystému je dalším prvkem do mozaiky, který lokalitu rozvíjí žádoucím směrem,“ říká předseda ČSOP Ochránce Michal Čížmár.

Kozmické ptačí louky jsou ukázkou přírodě blízkých poměrů v krajině. Proto lokalita slouží také vzdělávání a podpoře vědy a výzkumu. Území je ve vlastnictví otické potravinářské společnosti SEMIX, která ji postupně získávala do vlastnictví od původních majitelů. Plocha postupně uvolňovaná přírodním procesům se rozrůstala až na současných 72 hektarů a projekty obnovy byly realizovány v několika etapách.

Na konci roku 2019 se zde začalo pást stádo divokých koňů z Exmooru, druhu, který je geneticky nejbližší tomu, který v minulosti Evropu obýval. Právě pastva koní pomáhá významným způsobem k údržbě lokality přírodním způsobem.

Rozvoj biodiverzity v praxi

SmVaK Ostrava dlouhodobě usilují o rozšiřování prvků biodiverzity do vodárenských areálů a spolupracuje na těchto projektech s odborníky z dané oblasti. Bylo vytipováno několik lokalit, kde byla navržena řešení, jak je postupně přizpůsobit tak, aby při respektování všech technických a provozních parametrů pro vodárenské lokality, bylo možné prvky biodiverzity postupně implementovat. Právě tento směr uvažování je příčinou toho, proč se vodárenská společnost stala partnerem projektu na území Kozmických ptačích luk.

„Problematikou zvyšování biodiverzity v lokalitách, kde působíme, jsme se začali komplexně zabývat před pěti lety. Byly vytipovány jednotlivé oblasti, na něž je vhodné zaměřit pozornost z hlediska faktického přínosu pro zvýšení biodiverzity v daném místě. Tyto prvky v daných lokalitách nadále rozvíjíme,“ říká generální ředitel SmVaK Ostrava Anatol Pšenička.

Rekonstrukce a transfer mravenišť

Investiční projekty přinášejí často nutnost řešit situace, které bychom nepředpokládali. V bílovecké části Bravinné, kde dochází k modernizaci vodojemu, si v blízkosti areálu našli svůj domov lesní mravenci druhu Formica. S ohledem na skutečnost, že se jedná dle platné legislativy o zvláště chráněný druh živočichů, musel být v lokalitě proveden zoologický průzkum, který jasně popsal situaci v místě a definoval možnosti řešení.

V blízkosti oplocení se nacházela tři mraveniště. Po několika odkladech způsobených počasím proběhl v noci ze 13. na 14. června transfer mravenišť, který prováděli odborníci se zkušenostmi s akcemi tohoto charakteru. Příprava začala v osm večer, hotovo bylo až o půl třetí ráno. Dle zkušeností je po dvou týdnech nutné provést dosběr mravenců, provést nadkrytí mraveniště pletivem, situaci pravidelně kontrolovat a mravence v případě potřeby dokrmovat roztokem medu. O tom, zda byla akce z hlediska dalšího rozvoje mravenci komunity úspěšná, bude jasněji během tří měsíců. Zatím se situace vyvíjí optimisticky a před červencovými státními svátky byl západně od areálu vodojemu v pařezech zaznamenán výskyt tří nových mravenišť.

Vydáno územní rozhodnutí na Nové Heřminovy

Stavební úřad v Bruntálu vydal 22. června územní rozhodnutí pro umístění stavby Vodního díla Nové Heřminovy na řece Opavě. Připravovaná nádrž řeší oba hydrologické extrémy: jak povodně, tak sucho, které jsou prohlubovány klimatickou změnou.

Zahájení stavebních prací na hrázi se předpokládá v roce 2027. „Přehrada je bezpečné a ověřené řešení, které garantuje jak tlumicí efekt na povodňové vlny pro údolí toku Opavy, tak nalepšovací účinek pro zvolenou zabezpečenosť odtoku vody z nádrže, a to i pro budoucí generace, které může ohrožovat klimatická změna,“ uvedl generální ředitel Povodí Odry Jiří Tkáč.

Kdy se začne?

Ministerstvo zemědělství pověřilo přípravou a realizací souboru opatření na horní Opavě s klíčovými prvky těchto opatření údolní nádrží Nové Heřminovy Povodí Odry. Postup přípravných a realizačních prací je řízen příslušnými usneseními vlády ČR (naposled z května 2022). Zahájení přípravných stavebních prací se předpokládá v roce 2026 a vlastní stavební práce by měly probíhat v letech 2027 až 2031. Na rok 2032 je plánováno první napouštění nádrže, její zkušební a plné zatížení a následně uvedení do běžného provozu. Stavební náklady jsou odhadovány na 4,26 miliardy korun včetně opatření v obci Nové Heřminovy. Nezbytnou podmínkou je přeložka silnice I/45 podél plánované zátopy vodního díla, kterou zajišťuje Ředitelství silnic a dálnic z pověření Ministerstva dopravy ČR.

Komplexní řešení

Údolní nádrž Nové Heřminovy je součástí opatření na horní Opavě, která se skládají z měřících stanic (9 stanic), malých vodních nádrží (zhotoveno 5 nádrží s celkovým objemem kolem 1 milionu metrů krychlových) a z říčních úprav (zhotoven jez Kunov a říční úpravy, které jsou již samostatně funkční, postupně se připravují a budou realizovat další úseky). Celkem již bylo při přípravě a realizaci opatření na horní Opavě investováno 1,343 miliardy korun. Bez vybudování údolní nádrže nebude systém jako celek plně funkční a spolehlivý.

Nové Heřminovy využívají synergického efektu a spolupracují s malými vodními nádržemi, říčními úpravami převážně prováděnými přírodě blízkým způsobem a komplexními pozemkovými úpravami v krajině, čímž se zajišťují výše uvedené účely. V současnosti se intenzivně pracuje na projektové dokumentaci pro stavební povolení a na přípravě říčních úprav pod hrází, které se musí zhotovovat postupně směrem po vodě od obce Zátor, přes Brantice až po Krnov, kde se myslí také na přiblížení okolí toku lidskému využití, a to návrhem náplavek nebo propojením řeky a domů s pečovatelskou službou pro seniory.

Samostatně je připraveno zahájení protipovodňové stavby v Branticích, jejímž řešením je změna pevného jezu na jez pohyblivý se zapojením obtokového ramene za povodní, která již nyní přinese obci užitek. Pro umožnění výstavby protipovodňových opatření v Zátoru se připravuje kanalizace a čistírna odpadních vod v obci. Na jedné straně je prakticky

připravena budoucí zátapa údolní nádrže, z níž již jsou vymístěny stavby od rodinných a rekreačních domů až po zemědělské objekty, na straně druhé zásadní část obce Nové Heřminovy (kolem jejich 4/5) zůstává připravovanou přehradou nedotčena a je umožněn její postupný a přirozený rozvoj profitující z umístění vodního díla pod obcí.

Základní parametry nádrže Nové Heřminovy:

- Betonová hráz o délce v její ose 330 metrů, výška hráze 26,5 metru, celkový objem nádrže 14,54 milionu metrů krychlových, z toho 11,56 milionu je určeno k tlumení velkých vod (stoletá povodeň je tlumena z 206 na 100 metrů krychlových za sekundu),
- celková plocha zátopy činí necelých 130 hektarů,
- zásobní objem 3 miliony metrů krychlových zajistí nalepšovací účinek 1 100 litrů za sekundu,
- přehradní hráz je navržena na návrhovou tisíciletou povodňovou vlnu a musí odolat kontrolní povodňové vlně, která byla stanovena na desetitisíciletou vodu.

Nádrž je víceúčelovým dílem a řeší:

- Ochranu 16 tisíc obyvatel před povodněmi zejména v Nových Heřminovech, Zátoru, Branticích, Krnově a v Opavě,
- sucho na řece Opavě od přehrady po soutok s Moravicí v Opavě včetně úseku tzv. hraniční Opavy (koryto vytváří státní hranici mezi Českou republikou a Polskem) a po převážnou část roku bude nádrž garantovat nalepšovaný průtok 1 100 litrů za sekundu,
- odvedení splaškových vod z budoucího rozvojového území předpokládané rozptýlené zástavby podél zátopy vodního díla včetně splaškových vod z provozního střediska přehrady směrem do Zátoru, u vlastní obce Nové Heřminovy se předpokládá čištění odpadních vod lokálním způsobem v místě jejich vzniku,
- zlepšení ekologického stavu řeky pod přehradou pomocí revitalizace a úprav toku přírodě blízkým způsobem,
- rozvoj rekreace a pracovních příležitostí kolem vodního díla a jeho okolí,
- výrobu zelené energie využitím vodní síly.

Projekt údolní nádrže kompenzuje:

- Chod splavenin řekou návrhem usazovacího místa nad zátopou budoucího vodního díla a rozplavovacím objektem pod nádrží,
- zprůchodnění přehradní hráze pro vodní organismy pomocí vytvoření drobného toku, který vznikne a bude odvádět část průtoku již nad zátopou, a který bude výškově veden zhruba po vrstevnici, projde tělesem hráze a následně bude traverzovat zpět do toku, kdy zároveň zhruba u poloviny základního odtoku nebudou měněny jakostní parametry povrchové vody řeky,
- respektive podporuje dynamiku a rozmanitost řeky v horním konci vzdutí, kde jsou navrženy tůně, říční ramena a litorální pásmo. Podél zátopy a navrhovaných objektů budou vysazeny břehové a doprovodné porosty.

Sbormistr a vodař v jedné osobě

Ženský pěvecký sbor Canticorum Moravia z Havířova oslavil letos na jaře patnáct let své existence. U této příležitosti uspořádal v polovině května v havířovském Kulturním domě Petra Bezruče slavnostní výroční koncert. Po celou dobu fungování sboru stojí v jeho čele jako sbormistr a dirigent Vítězslav Soukup. Člověk oceněný jako Osobnost města Havířova se ve volném čase věnuje převážně umění a hudbě, pracovní kariéru ale spojil s vodárenstvím. Již osm let působí jako vedoucí havířovské čistírny odpadních vod. I proto jsme se ptali na to, zda nachází v obou zdánlivě naprosto odlišných sférách některé paralely či spojitosti. Hovořili jsme také o tom, jak je pro muže náročné vést čistě ženský pěvecký sbor a jak se vodárenská branže změnila během více než 35 let, kdy v ní působí.

Jak dlouho působíte v SmVaK Ostrava? Na jakých pozicích?

Nastoupil jsem na začátku roku 1986 jako zámečník na čistírnu odpadních vod v Orlové, potom jsem od roku 1988 pracoval jako mistr v době, když začínala stavba nové čistírny. Od roku 1990 jsem působil jako vedoucí nově vzniklého střediska v Orlové. V roce 1999 během velké reorganizaci celé firmy jsem byl přeřazený jako technik střediska ČOV Havířov a v roce 2015 jsem se stal vedoucím tohoto střediska.

Co Vás do vodárenství přivedlo? Z jakého důvodu jste začal pracovat pro SmVaK Ostrava?

Jako kluk jsem o vodárenství a fungování tohoto systému neměl ani páru. Neměl jsem důvod o něm přemýšlet, když to řeknu triviálně, věděl jsem, že voda teče z kopce dolů, do kanálu, do řeky a do moře. Nijak víc jsem se tím nezabýval.

Po škole jsem pracoval pět let v konstrukční přípravě u VOKD. Tam mi končila pracovní smlouva a práce mě moc nebavila, přišla mi jednotvárná a monotónní. Znal jsem se od vojny s Antonínem Bonczkem, nyní vedoucím střediska kanalizací v Havířově, a ten mi řekl, že se bude v Orlové stavět nová čistírna odpadních vod, bude tam potřeba nových lidí a že tam jsou volná místa. Tak jsem se rozhodl a šel. Vyrazil jsem do neznáma.

Takže z rodiny vodařů, kde se tradice práce v oboru, jak není úplně neobvyklé, nepocházíte?

Celý život jsem strávil v Havířově. Otec byl horník a pocházel z Valaška, matka byla dělnice původem z Opavska. Jde o typický příběh daných dob, kdy do regionu přicházelo mnoho mladých lidí za prací.

Mám jednu sestru. S manželkou máme tři děti. Obě dcery jsou zdravotní sestry a syn je profesionální muzikant Armády ČR. Aktuálně pobývá na tříleté pracovní stáži v Belgii. K tomu nám dělá radost šest vnoučat.

Vystudoval jsem strojný průmyslovku a od roku 1988 jsem už jako zaměstnanec vodárenské společnosti navštěvoval tříleté pomaturitní studium - Vodohospodářský institut životního prostředí v Praze, který měl pobočku v Ostravě. Slovníkem tehdejšího režimu jsem byl kádrová rezerva.

Co je na práci nejzajímavější? Bez čehož byste se naopak bez problémů obešel?

Práce se mi začínala líbit až postupně, když jsem se musel leccos naučit, abych pochopil strojnou část fungování čistírny odpadních vod jako zámečnicka a technik, potom jsem musel vstřebat technologickou a biologickou část procesu. Musím vyzdvihnout bývalou technoložku a kolegyni paní Sikorovou. Ta mě naučila velmi mnoho a nešlo jen o teoretické znalosti z knih a učebnic, ale především toho, s čím se setkávám v každodenní praxi. Díky ní si myslím, že si v mnoha provozních situacích dokážu poradit sám. Asi jako ve většině oborů je i u nás obtěžující narůstající administrativa a byrokracie.

Jak jste se dostal k muzice? Pocházíte z muzikantské rodiny?

Otec pocházel z muzikantské rodiny. Jeho otec a děda byli také muzikanti, ale to znám jen z vyprávění. Můj otec byl perfektní harmonikář a zpěvák. Vedl mě stejným směrem, jenže jsem se mu v deseti letech postavil, že chci být trumpetista a hrát na dechové nástroje. Fascino-

vala mě a fascinuje vlastně až doposud hra v orchestru, velká tělesa, sbory... Harmoniku jsem odložil, začal se učit na dechové nástroje a stal jsem se v brzké době členem jednoho z nejlepších dechových orchestrů v republice, se kterým jsme projezdili i během předlistopadové éry prakticky celou západní a severní Evropu.

Zde jsem také působil pět let, vlastně až do jeho rozpadu v roce 1992, jako učitel na dechové a zesťové nástroje. V této době došlo v celé republice ke zrušení asi 80 % těchto orchestrů, ať už amatérských, nebo profesionálních, vojenských či policejních. Nebyly peníze.

Máte v tomto oboru formální vzdělání? Na jaké hudební nástroje hraje?

Ve svých dvaceti letech jsem začal při práci studovat v Ostravě na lidové konzervatoři hru na pozoun a dirigování. Moc mě to bavilo. Byl to úžasný pocit se postavit, i když s velkou trémou, před orchestrem s osmdesáti členy a něco s nimi nacvičovat a učit je. A to mi asi zůstalo až do dnešních dnů. Od roku 1989 jsem hrál šest let ve výborném bandovém, tanečním orchestru, jenže to bylo náročné na čas a měli jsme malé děti. Takže jsem orchestru z těchto důvodů opustil. Na kytaru hraji od svých patnácti let. A jako každý kluk jsem samozřejmě chtěl především zaujmout děvčata. Asi mi to zůstalo, protože teď jich mám ve sboru dvacet pět (smích).

Co považujete za největší úspěch, co Vám udělalo největší radost? Co Vás naopak mrzí, že se nepodařilo?

Asi nedovedu říct, co považuji za největší úspěch. Na to jsem si nikdy nehrál. Za úspěch považuji dobrý pocit z dobře vykonané sbo-

rové práce, že jsou jeho členky spokojené, že se pravidelně scházíme a cvičíme, že se umísťujeme na nejprestižnější sborové soutěži u nás, nebo v zahraničí, i když to není to první místo. Uvědomuji si, že se můžeme těžko měřit se soubory, jako je Permoník.

Zpěvačky jsou ženy, které mají své pracovní a osobní povinnosti a hudbě se věnují ve svém volném čase jen pro to, že je to baví a dělá jim to radost. Myslím si, že v této kategorii patříme mezi špičku. Ostatně lidé to na našich koncertech můžou posoudit sami. To je také důvod, proč jsem začal organizovat koncerty duchovní hudby. Ty jsou zdarma nebo za dobrovolné vstupné. Jde o lidi, kteří by nikdy na koncert se vstupným 400 korun s celou rodinou nepřišli. Kostel svatě Anny v Havířově je při našich koncertech vždy plný k prasknutí.

Ocenění jako osobnost města Havířov si vážím, ale není to něco, kvůli čemu bych se muzice věnoval. Ostatně, že jsem byl navržený a máme na akci vystoupit, jsem se dozvěděl teprve pár dnů před vyhlášením.

Jak je to s obsazením sboru Canticorum Moravia? Daří se bez problémů doplňovat novými zpěvačkami po těch, které odešly?

Co se týká obsazení sboru, tak to je velký problém. Vzhledem k tomu, že nás není mnoho a každý hlas se počítá, tak opravdu trnu, kdo nepřijde a omluví se z jakéhokoliv důvodu z vystoupení.

Sbor se velmi těžko doplňuje novými členkami, také z toho důvodu, že když zájemkyně zjistí, co sbor všechno zpívá a na jaké úrovni, tak po první zkoušce rezignují, že to nezvládnou. Někdy si totiž myslí, že si přijdou zazpívat Beskyde beskyde, takové to „holaj duša“ a pobavit se, ale tak to opravdu není. Prostě naskočit do rozjetého vlaku, chytit se, vydržet tam, všechno se postupně doučit a být platným členem je opravdu náročné. Je to jen pro zdatné a schopné. To ale rozhodně neznamená, že bych chtěl někoho odradit od členství u nás, chce to jen čas a vyzkoušet si, zda by účast v našem sboru byla pro danou zájemkyni zajímavá.

Jaké to je šéfovat sboru složenému ze samých žen? Je to náročné z hlediska komunikace? Z hlediska koordinace jejich vztahů, aby byly schopné fungovat jako jeden sbor?

Není to jednoduché. Ale naučili jsme se vzájemně respektovat, důležité je klid a pořádek na zkouškách. Není možné, aby do tohoto pro-

cesu měli všichni neomezenou možnost mluvit a přicházet se svými názory, jak vše zlepšit. A tyto tendence se samozřejmě objevují. Ale ke cti všem členkám souboru musím říct, že když o něco důležitého doopravdy jde, tak zaberou, zapomenou na všechny okolnosti a výsledek je úžasný. Dávám jim určitou mírou pro vyjádření vlastních názorů a návrhů, ale když to přeroste jistou hranici, musím logicky zasáhnout. Ve společenstvích, jako je náš sbor, nemůže panovat bezbřehá demokracie. Nikdy bychom se nedopracovali žádoucího výsledku. Úspěšný koncert nemůže nikdy proběhnout bez toho, aby ze sebe všichni zúčastnění vydali to nejlepší, co v nich je, co se v přípravě naučili.

Po patnácti letech bych mohl napsat knihu, jak se v takovém ženském kolektivu pohybovat a jak ho vést, aby byl úspěšný a dokázal předvést na pódii skvělý výkon. Často pomáhá jednoduše lidský přístup – povzbudíš, obejměš, a hlavně pochválíš. Na to ženy slyší, i když výkon třeba není úplně stoprocentní. To je hlavní, co jsem se za ty roky naučil.

Máte nějaké další volnočasové aktivity, které mají něco společného s hudbou, uměním?

Upřímně už mám těch volnočasových aktivit spojené s hudbou až nad hlavu. Nezdá se to, ale musím průběžně připravovat repertoár, ženský sbor je často brán jako něco na druhé sborové koleji. To je realita. Skladby, které se mi líbí, jsou převážně v úpravě pro smíšený sbor. Takže je obvykle musím přepsat a upravit pro ženský sbor, někdy to jde lehce, jindy nad tím sedím týden, měsíc, někdy nad tím zlomím hůl. Jinak se odreačovávám s kytarou doma na zahradě, ale nikde veřejně nevystupuji. Velmi rád jezdím na kole, to je hlavní odreačování.

Nacházíte nějakou spojitost mezi prací a muzikou? Dají se tam metaforicky najít body, kde se to prolíná?

Petr Eben řekl, že člověk, který nemiluje přírodu, nemůže milovat hudbu, a kdo nemiluje duchovno a duchovní hudbu, nemůže milovat dobro a své bližní. Snažím se to dodržovat jak v hudbě, tak v práci. Tady vidím ten průsečík. Zastávám názor, že nikdy není tak dobře, aby nemohlo být ještě lépe, jak v hudbě, tak v práci.

Děkujeme za rozhovor.

Šachové naděje s podporou vodárenské společnosti

Sport rozvíjející intelekt, strategické uvažování, schopnost uvažovat v souvislostech a systematicky plánovat při porovnávání různých variant řešení, ale také hra králů. To, a nejen to, jsou šachy.

A protože jsou SmVaK Ostrava nejvýznamnější vodárenskou společností v moravskoslezském regionu, rozhodli se navázat partnerství s nejvýznamnější organizací, která se zabývá prací s šachovými nadějemi a talenty. Takovou je jednoznačně frýdecko-místecká Beskydská šachová škola.

Ta uspořádala v první polovině letošního dubna v Národním domě ve Frýdku-Místku 42. ročník Turnaje šachových nadějí. Kromě tradičních turnajů v kategoriích 9, 12, 15 let a Open turnaje Pobeskydí určeného pro širokou šachovou veřejnost byl tentokrát zorganizován také uzavřený turnaj Pobeskydí, v němž bylo možné uhrát normu mezinárodního mistra. Všechny turnaje se nakonec zúčastnilo více než 200 hráčů z 11 zemí.

Ačkoliv jsou šachy konzervativní hrou s jasně stanovenými a neměnnými pravidly, ani jim se nevyhnul rozvoj moderních technologií. Z šachovnic se pořizoval online přenos, a z Turnaje šachových nadějí dokonce stream na kanál youtube.

Kromě samotných šachových turnajů byla součástí události řada doprovodných akcí, jako byla například malířská soutěž Picasso TŠN. Vyvrcholením doprovodných akcí byla simultánka (jeden hráč hraje najednou partie s více soupeři) s mezinárodním velmistrem Antonem Korobovem, jinak také 76. hráčem světového žebříčku. Ten nedal šanci žádnému ze soupeřů a všech 22 partií vyhrál.

Beskydská šachová škola

- Systematická práce s mládeží s hlavním zaměřením na šachovou hru má tradici přesahující 20 let.
- Aktuálně zde působí 400 dětí a dorostenců. Působí zde nejen pět profesionálních trenérů, ale také 10 dalších trenérů s trenérskou kvalifikací 1. – 3. třídy.
- Jedná se o vrcholové středisko mládeže, které nemá svou základnou u nás období a vládně soutěží od těch nejmenších až po dorostenecké kategorie.
- Šachové kroužky jsou organizovány již ve vybraných mateřských školkách, děti s nejlepšími předpoklady pak přecházejí do kroužků v SVČ Klíč ve Frýdku-Místku.
- Mimořádně široké spektrum aktivit pro mládež na Frýdecko-Místecku – přebory základních i středních škol, městská liga v šachu, mistrovství ČR, které je kvalifikací pro účast na mistrovství Evropy a světa pro nejnadějnější hráče.

Karvinský sbor Permoník uspěl v Asii

Opět s podporou nejvýznamnější vodárenské společnosti v Moravskoslezském kraji vyrazil karvinský pěvecký sbor Permoník do světa na prestižní akci. A tentokrát až do Jižní Koreje na 12. ročník Světových sborových her (World Choir Games) Gangneung, kde své umělecké kvality potvrdil Koncertní sbor Permoník a Mužský sbor Permoník.

Akce se konala 3. až 12. července a vzhledem k tomu, že probíhá jednou za dva roky, do Koreje zamířila za posledních dvacet let podruhé. Soutěže se pravidelně účastní zhruba 350 sborů ze 70 zemí světa, které poměřují síly ve 25 kategoriích. Na základě výběrového řízení pořádající Nadace Interkultur, která funguje na bázi motto *Společné zpívání spojuje národy bez ohledu na zemi původu, rasu, hudební žánr nebo umělecké ambice*, byli Permoníci nomino-

váni ve vyšší stupni soutěže do tří kategorií. Do jižní Asie tak vyrazila výprava 55 zpěváků a 6 členů vedení, umělecké a organizační podpory.

A Permoníci byli ve všech kategoriích, jichž se zúčastnili, nadmíru úspěšní! Mužský komorní sbor získal ve velice silné konkurenci stříbrnou medaili v kategorii Mládežnické sbory. Koncertní sbor byl v kategorii Současná hudba dokonce oceněn dokonce kovem nejcennějším, stejně jako Smíšený sbor v kategorii Scénický folklor!

Zajímavostí je například to, že Permoník kvůli nepřízní počasí, které umělce vyhnalo z původně plánované pláže, vystoupil na vlakovém nádraží v Gangneungu. Za skvělou reprezentaci Karviné, moravskoslezského regionu, ale vlastně celé naší kultury si Permoníci zasluhují uznání i respekt nejvyšší!

Strom života a Planeta Oxidan opět vzdělávaly

Poslední dva školní roky byly poznamenány řadou protipandemických opatření, v důsledku čehož byla omezena možnost realizovat ve školách v moravskoslezském regionu vzdělávací programy o významu vody pro člověka a životní prostředí Strom života a Planeta Oxidan. V předcovidovém období si získaly programy takovou popularitu, že bývaly všechny termíny pro školní rok pravidelně beznadějně obsazeny.

V uplynulém školním roce, po němž děti aktuálně nabírají síly na prázdninách, se ukázalo, že učitelé na unikátní program nezapomněli a všechny nabízené termíny, jak to umožňovaly personální, technické a ekonomické náležitosti, byly bez výjimek zaplněny.

Zpět po covidové pauze

Vzdělávací tým tak během školního roku vyjel do škol v regionu více než třicetkrát, v některých případech se program opakoval a zapojit se do něj mohlo více skupin žáků pátých až sedmých tříd základních škol.

Program Strom života s příchodem prázdnin uzavřel osmý školní rok své existence. Před čtyřmi lety se k němu přidala Planeta Oxidan určená pro nejvyšší ročníky základních škol a první ročníky víceletých gymnázií. Ta se zaměřuje především na odpovědné nakládání s odpadními vodami a socio-ekonomické aspekty efektivního nakládání s vodními zdroji. Vzdělávací program o významu vody pro člověka a životní prostředí s názvem Strom života odstartoval v základních školách v Moravskoslezském kraji v dubnu 2016. Od té doby se hra dočkala více než 300 realizací a zúčastnilo se jí více než 6 000 žáků pátých až sedmých tříd.

Na začátku roku 2019 představila vodárenská společnost další variantu vzdělávacího programu o vodě a jejím významu, tentokrát byla vyvinuta pro nejvyšší třídy základních škol a víceletá gymnázia a nese název Planeta Oxidan. Ta výrazněji akcentuje společenskou odpovědnost při nakládání se zdroji. Díky ní si žáci uvědomí, že rozvoj společnosti není možný bez spolupráce a udržitelného zacházení s vodními zdroji a produkovanou odpadní vodou.

Inovace programů

S každou zúčastněnou třídou pracují animátoři – většinou studenti a absolventi pedagogiky nebo psychologie – zážitkově celý vyučovací den. Jdou do hloubky a kromě logického uvažování působí výrazně na emoční stránku vnímání, kterou během hry u dětí rozvíjí.

„Dva školní roky, kdy byly základní školy po většinu času uzavřeny, nám umožnily Strom života aktualizovat tak, aby ještě lépe reflektoval současné problémy týkající se vody a hospodaření s ní. Větší důraz jsme položili na ekologickou oblast a rizika související se znečištěním životního prostředí. Změnili jsme také některé herní mechaniky, aby byl emoční dopad na děti ještě hlubší a odnesly si komplexnější míru poznatků a dovedností. Vše je orámováno také novou grafikou a vizuálními prvky,“ říká Josef Kundrát ze spolku EduLudus, který obě hry ve spolupráci s odborníky z SmVaK Ostrava vyvinul.

Obě vzdělávací hry využívají metodu Edularp (z anglického educational live action role playing – hraní rolí na živo). Výhodou pro školy je to, že realizátoři přijedou přímo za dětmi do škol a program je poskytován bezplatně. Tento moderní způsob výuky je všechno jiného než pouhé memorování suchých dat. Klade naopak důraz na aktivitu každého žáka ve vzdělávacím procesu, takže navenek jako výuka vlastně ani nepůsobí.

Uznání laiků i odborníků

Kvalitu Stromu života v uplynulých letech ocenili také odborníci, když program postoupil mezi dvanáct nejlepších a nejnovativnějších vzdělávacích programů u nás v prestižní soutěži Eduina (www.eduina.cz) a byl oceněn v soutěži School Friendly, kterou pořádá Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje.

„Problematika vodních zdrojů, péče o ně a zacházení s nimi, jejich efektivní využívání, a naopak rizika související s koloběhem vody, jsou v posledních letech intenzivně diskutovány. Vše navíc dětem předáváme v takové formě, aby získané poznatky, znalosti, dovednosti a návyky přijaly jako automatizované vzorce chování, jednání a kompetencí pro svůj každodenní život. Předchozí dva školní roky bylo kvůli restrikcím týkajícím se onemocnění covid-19 možné do škol s programy vyjždět spíše sporadicky. Proto mě těší, že zástupci škol na přínosnost programů a prezentované problematiky nezapomněli a ve školním roce, který již nebyl poznamenán protipandemickými opatřeními, zaplnili nabízené termíny až do letních prázdnin do posledního místa. Ukazuje se, že jsme se ve vzdělávacích programech jejich obsahem i formou trefili do doby, kdy jsou na jedné straně ochrana vodních zdrojů a interaktivní metody vzdělávání na straně druhé nadmíru aktuální,“ říká generální ředitel SmVaK Ostrava Anatol Pšenička.

Květnová výzva: do práce na kole

V programu Zdravá společnost se vodárenská společnost zapojila do celorepublikové výzvy DO PRÁCE NA KOLE! A průběh akce přinesl všem zúčastněným obrovskou radost! Do výzvy se přihlásilo 81 nadšenců z řad zaměstnanců SmVaK Ostrava, kteří během května jezdili do práce na kole.

Výzva měla široký rozsah. Jejím účelem bylo zviditelnit problematiku udržitelného fungování měst a obcí, a obrátit tak pozornost na rozšíření infrastruktury pro chodce a cyklisty.

Každý zúčastněný dobrovolně zadával své jízdy do aplikace. Tyto záznamy tras pomáhají mapovat nejčastěji užívané cyklotrasy. Věříme, že všem zúčastněným poděkovaly také jejich mozkové buňky, kterým to po ranním pohybu díky okysličování během fyzické aktivity lépe myslí. Partneri výzvy přispívají každoročně cenami, a proto má výzva také charakter soutěže. V neposlední řadě měli účastníci výzvy možnost, zapojit se do akcí, které pořádalo jejich město. V Ostravě to byl například vstup zdarma na vyhlídkovou věž Nové radnice, v Opavě vstup do městského bazénu, slevy na festivalové vstupenky a další odměny. Celková čísla z výzvy mají velký potenciál a přes pět miliónů bezmotorových kilometrů mluví za své. Přejeme všem cyklistům, aby v bezmotorových jízdách našli životní styl a pokračovali do práce na kole, pěšky nebo poklusem také v dalším období.

Děkujeme vodárenským cyklistům, kteří dohromady najezdili přes 15 000 kilometrů. Jste skvělí!

Pořadí a výsledky týmů:

TÝM OSTRAVA 2 dosáhl 1646,68 kilometrů (5 členů)

TÝM ČOV Karviná ujel 1282 kilometrů (4 členové)

Za jednotlivce:

Nejvíce kilometrů najezdil Robert Turský (ZS Nový Jičín), gratulujeme k 492 kilometrům s 78,9% pravidelností.

V těsném závěsu se umístil David Malát (OOV Krásné Pole) s 453 kilometry a 100% pravidelností.

Český běh žen

3. června se konal 11. ročník Českého běhu žen. Společnost SmVaK Ostrava se rozhodla podpořit tento projekt platbou startovného a nabídla všem zaměstnankyním možnost zapojit se do závodu. Přihlásilo se 21 odvážných zájemkyň. Na výběr měly běh o délce 2,5, 5 nebo 10 kilometrů, případně dvou a půl kilometrovou chůzi s nordickými holemi. Výhodou akce je, že je určena všem výkonnostním kategoriím. Hlavním smyslem byl nevsední zážitek s kolegyněmi a propojení vztahů mimo pracovní prostředí. Bravo, vodařky!

Aqua Riders vyrazili na jih Moravy

Zaměstnanci SmVaK Ostrava, kteří jsou kromě motivovaných a kvalifikovaných vodárenských pracovníků také milovníky jízdy v jedné stopě, v důsledku čehož vytvořili neformální skupinu Aqua Riders, vyrazili v květnu na jih Moravy.

Sedm motorek se zaměstnanci SmVaK Ostrava vyjelo na setkání s kolegy z VaK Břeclav a VaK Hodonín. Kromě toho, že si všichni mohli užít bezpečnou jízdu malebnou krajinou jižní Moravy, břeclavští vodáři umožnili návštěvě ze severu také prohlídku úpravný vody v Bzenci. Za to, ale také za vstřícné přijetí jim patří velké poděkování. Akce se celkem zúčastnilo 23 lidí a 16 motorek. Jak už to k jižní Moravě patří, nemohla samozřejmě chybět návštěva vinařství a degustace dobrého vína. Vždy ale samozřejmě tak, aby to nemělo žádný vliv na bezpečnou jízdu bez vlivu alkoholu. U silničního provozu platí jako nejdůležitější stejné pravidlo jako ve vodárenství. Bezpečnost na prvním místě!

Setkání s bývalými zaměstnanci SmVaK Ostrava

Více než 250 bývalých vodářů SmVaK Ostrava, kteří si po desítkách let práce užívají zaslouženého odpočinku, důchodu, volnočasových aktivit a vnučat, se zúčastnilo v jednotlivých okresech, kde vodárenská společnost působí, setkání, která pro ně připravil jejich bývalý zaměstnavatel.

Tato dlouholetá tradice byla přerušena několik roky spojenými s protipandemickými opatřeními, uzavíráním a otevíráním služeb a provozoven, ale také obavami starší části populace z do té doby neznámého onemocnění, o jehož rizicích a závažnosti panovala nejen mezi laickou, ale také odbornou veřejností řada nejasností.

Největší účast byla shodně v Ostravě v Harmony Hotel Clubu a v Karviné ve Společenském domě Lázní Darkov, kde akci navštívilo 62 bývalých zaměstnanců. Ve Frýdku-Místku jich přišlo do restaurace Grill Station 55, v Opavě do Kulturního domě Na Rybníčku a Novém Jičíně v Hotelu Praha shodně 47.

Zástupci vedení společnosti seznámili bývalé kolegy s děním v SmVaK Ostrava v loňském turbulentním roce, kdy po konci covidové pandemie nenastalo tolik očekávané zklidnění kvůli dění na energetickém trhu, vysoké inflaci dopadající prakticky do všech oblastí činnosti společnosti a válce na Ukrajině, která vnesla nejistotu do společnosti ve všech segmentech jejího fungování. Přesto nejvýznamnější vodárenská společnost v regionu dokázala plnit všechny své úkoly ve vysoké míře spolehlivosti

a kvality tak, že její odběratelé jakékoliv problémy nezaznamenali. Představitelé SmVaK Ostrava informovali také o personálních změnách ve firmě, kdy řada zástupců středního managementu v podobě vedoucích středisek a provozů v uplynulých letech odešla, odchází nebo bude odcházet do důchodu a nahrazují je mladší kolegové, jimž právě kolegové opouštějící společnost předávají dlouholeté cenné zkušenosti. Právě tyto kompetence, znalosti a dovednosti jsou při této generační obměně nenahraditelné a z toho důvodu řada čerstvých důchodců nadále se společností na různé bázi spolupracuje a poskytuje své neocenitelné know how svým následovníkům.

Zdolej vrcholy Beskyd!

Vodárenská společnost připravila pro aktivní zaměstnance prázdninovou výzvu jako součást programu Zdravá společnost. Podmínkou je zdolat pět beskydských vrcholů – Lysá hora, Ostrý, Čantoryje, Kamenitý a Ondřejník a vyfotit se na nich. Výzva trvá od 1. června do 31. srpna 2023. V září pak budou první stovce horalů zaslány elektronické poukázky v hodnotě 500 Kč na nákup v DECATHLONU.

Z první ruky vydává: SmVaK Ostrava a.s., 28. října 1235/169, 709 00 Ostrava - Mariánské Hory • šéfredaktor: Mgr. Marek Síbrt • předseda výkonné redakční rady: Ing. Anatol Pšenička • redakční rada: Ing. Milan Koniř, Ing. Radim Všolek • grafická úprava: Aleš Nowák • kontakt: marek.sibr@smvak.cz • evidenční číslo: MK ČR E 22377 • Fotografie: Jan Smékal, Pavel Zubek, Marek Síbrt

Dejte o sobě
vědět ve světě
vodarenstvi.cz

Vzdělávací a informační portál:
vše o nejcennější surovině na jednom místě

Nabídka spolupráce s portálem www.vodarenstvi.cz

KDO JSME?

- Nejvýznamnější vodárenský server v České republice nabízí spolupráci Vaší společnosti
- Nezávislý zdroj informací a zpravodajství o oboru obsahující sekce pro laiky, odborníky, techniky i management
- Přináší každodenní zpravodajství z České republiky i ze zahraničí
- 10 tisíc přístupů měsíčně
- Nová grafická i obsahová podoba portálu od února 2017
- Portál s podporou vodárenských společností a dalších oborových organizací (SOVAK ČR a další) provozuje nezisková organizace zaměřující se na vzdělávání EduLudus (www.eduludus.cz)
- Záběr portálu se postupně rozšiřuje o další sekce
- Portál je aktualizován na každodenní bázi několika příspěvky

CO NABÍZÍME?

- Partneři můžou inzerovat formou banneru s proklikem na vlastní korporátní nebo produktové stránky
- Je možné zadávat textovou placenou inzerci a PR články
- Jako protiplnění server mimo jiné zveřejní informace o novinkách, aktuálním dění nebo technických řešení partnerů. Zasláné podklady jsou redakci upraveny do novinářské podoby dle domluvy s klientem
- Ceny jsou stanoveny dle individuální domluvy v závislosti na dlouhodobosti kampaně, rozsahu inzercie a dalších parametrech
- Inzerce již od 3 000 Kč za banner měsíčně dle dohody
- O vašich produktech, službách a aktivitách se dozvědí všichni, kdo působí v českém vodárenství, ale také laická veřejnost

Stavomontážní práce ve vysoké kvalitě a za zajímavou cenu od SmVaK Ostrava!

- Nabízíme stavební a montážní práce spolu s komplexní dodávkou materiálu
- Disponujeme potřebným technickým vybavením a vysoce kvalifikovanými pracovníky s potřebnými osvědčeními a zkouškami
- Řídíme se přísnými standardy z hlediska spolehlivosti a kvality
- Používáme materiály splňující přísné technické i hygienické standardy
- Zaručujeme bezproblémové předání díla pro udělení kolaudačního souhlasu
- Přerušeni dodávky pitné vody koordinujeme s provozovatelem
- Společnost disponuje vlastní akreditovanou laboratoří pro analýzu vody

Co umíme a nabízíme

- Zpracování projektové dokumentace pro všechny stupně stavebního řízení
- Montážní práce v oblasti vodovodů a kanalizací
- Výkopové práce
- Stavební práce v oblasti vodovodů
- Výměny vodoměrů

Provádíme

- Výstavbu nových vodovodních řadů, zajištění potřebných podkladů pro kolaudaci, zajištění provozování vystavěných řadů
- Výstavbu suchovodů – operativní řešení v případě potřeby zásobování vodou – včetně podkladů potřebných pro zprovoznění
- Výstavbu přeložek vodovodů včetně zajištění podkladů a předání díla
- Protlaky pod komunikacemi
- Výměny vodovodních přípojek – včetně výkopových prací a administrativy
- Rekonstrukce vnitřních vodovodů uložených v zemi
- Opravy stávajících technologií v manipulačních prostorách šachet a vodojemů
- Opravy havárií vodovodních řadů včetně provádění výkopových prací, zajištění vyjádření existence sítí ostatních správců

Zajistíme

- Výměny vodoměrů – přezkoušení včetně demontáže a osazení nového, komunikace s odběrateli, vyhotovení plánu výměn pro obce (včetně operativního zapůjčení vodoměrů po dobu oprav)
- Pronájem vodoměrů
- Výstavbu požárních odběrů – hydrantů včetně vodoměrné šachty

Kontakty:

Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.
28. října 1235/169, 709 00 Ostrava – Mariánské Hory
Zákaznická linka: 800 292 400
E-mail: stavby@smvak.cz

Cenovou nabídku připravíme přímo na míru na základě Vašich požadavků!